

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milady Haplové a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobců **a) A. J., b) N. J., c) nezl. O. J.,** zastoupeného matkou – žalobkyní ad b) jako zákonnou zástupkyní, všichni zastoupeni Mgr. Pavlou Rozumkovou, pracovnicí Organizace pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Veletržní 24, Praha 7, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobách proti rozhodnutí žalovaného ve věci žalobce ad a) ze dne 29. 11. 2004, čj. OAM-2301/VL-18-05-2003, a proti rozhodnutí žalovaného ve věci žalobkyně ad b) a nezl. žalobce ad c) ze dne 29. 11. 2004, čj. OAM-2303/VL-18-05-2003, vedených u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci pod sp. zn. 59 Az 60/2004, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 17. 8. 2005, č. j. 59 Az 60/2004 - 45,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobcům **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného (dále též „stěžovatel“) ze dne 29. 11. 2004, čj. OAM-2301/VL-18-05-2003, nebyl žalobci ad a) udělen azyl v České republice podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů; současně na žalobce nebyla vztažena překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Podle žalovaného byly důvodem žádosti žalobce o udělení azylu obavy z jednání bratranců kvůli sporům o pozemky a snaha o zajištění vzdělání dětí. Žalovaný uvedl, že žalobce ad a) neventiloval žádné skutečnosti svědčící o jeho pronásledování za uplatňování politických práv a svobod; proto nebyl shledán důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Problémy rodinného charakteru pak byly podle žalovaného způsobeny spory žalobce ad a) s bratranci, v jejichž důsledku došlo k zabití dvou žalobcových bratrů a k odvedení jeho

tchána. Z obav z dalšího jednání bratranců, kteří měli mít styky se současnými představiteli vlády, žalobce přiměl opustit se svou rodinou zemi původu. Žalovaný uvedl, že jde o problémy rodinného rázu a že obavy z jednání soukromých osob nemají spojitost s taxativně vymezenými důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Jiné než zde uvedené skutečnosti přitom nezakládají důvod pro udělení azylu. Z vyjádření žalobce ad a) v průběhu řízení o udělení azylu podle žalovaného vyplývá, že příčinou problémů byly rodinné rozpory mající podstatu v rozdílných názorech na využití majetku získaného v rámci dědictví. Tyto důvody jsou však podle žalovaného odlišné od důvodů azylově relevantních. Ani snaha o zajištění vzdělání synovi není podle žalovaného důvodem pro udělení azylu v České republice. K obecné nespokojenosti žalobce se stavem afghánské společnosti žalovaný uvedl, že po mnohaletém ozbrojeném konfliktu sice nejsou všechny problémy vyřešeny, ale potíže po svržení vládnoucího hnutí Tálibán v zemi se týkají každodenního života milionů obyvatel Afghánistánu bez rozdílu. Navíc nová vláda se skládá ze všech ve státě významných národností, mj. i Tádžiků, k nimž se žalobce ad a) hlásí; žalovaný proto v nespokojenosti žalobce ad a) neshledal důvod pro udělení azylu. Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. K nevztažení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu žalovaný uvedl, že se seznámil se všeobecným politickým vývojem v Afghánistánu a dospěl k závěru, že tato země dosáhla významného pokroku při zakládání institucí demokracie a dobrého řízení státu. Přitom nedospěl k závěru, že by byl v případě návratu do země původu ohrožen život nebo svoboda žalobce ad a) z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení. Žalovaný se zabýval i tím, zda žalobci ad a) hrozí v případě návratu do země původu nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestu; dospěl však k závěru, že nikoliv, neboť afghánská vláda prosazuje dodržování lidských práv, přičemž byla zrušena všechna nařízení vlády Tálibánu. Žalobce ad a) navíc neuvedl jediný případ perzekuce proti své osobě ze strany současných afghánských státních orgánů. Po zhodnocení výpovědi žalobce ad a) a informací o zemi původu nedospěl žalovaný k závěru, že by žalobci hrozilo v zemi původu mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trest. Žalovaný uzavřel, že ukončení pobytu v České republice není ani v rozporu s dalšími částmi § 91 zákona o azylu, a sice ohrožením života v důsledku válečného konfliktu, jeho vydání nepředstavuje podle žalovaného rozpor s mezinárodními závazky. Rovněž není žádáno vydání žalobce za trestný čin, ze který stanoví jeho země původu trest smrti.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 11. 2004, čj. OAM-2303/VL-18-05-2003, nebyl žalobkyni ad b) a nezl. žalobci ad c) udělen azyl v České republice podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu; současně na ně nebyla vztažena překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Podle žalovaného byla důvodem žádosti o udělení azylu obava o život manžela žalobkyně ad b) a snaha o zajištění vzdělání dítěti. Žalovaný uvedl, že žalobkyně ad b) nesdělila skutečnosti svědčící o jejím pronásledování za uplatňování politických práv a svobod; proto nebyl shledán důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že žalobkyně ad b) společně se synem – nezl. žalobcem ad c) – doprovázejí manžela – žalobce ad a), jenž opustil zemi původu kvůli problémům s bratranci. Žalobkyně ad b) přitom dospěla k závěru, že existuje spojitost mezi zabitím dvou bratrů žalobce ad a) a odvedením jejího otce. Žalovaný k tomu sdělil, že uvedené problémy nemají žádnou souvislost s taxativně vymezenými důvody pro udělení azylu; jiné než vyjmenované skutečnosti přitom nezakládají důvod pro udělení azylu. Z vyjádření žalobkyně ad b) i jejího manžela jednoznačně vyplývá, že příčinou problémů jsou rozpory rodinných příslušníků z důvodů odlišných od důvodů pro udělení azylu. Žalovaný rovněž vyslovil lítost nad zabitím bratra žalobkyně, nebylo však prokázáno, že by jeho smrt měla souvislost s nějakým azylově relevantním důvodem. Ani snaha o zajištění vzdělání synovi není podle žalovaného důvodem pro udělení azylu v České republice. K nevztažení překážky vycestování na žalobkyni a jejího nezletilého syna žalovaný uvedl obdobné argumenty jako ve výše uvedeném rozhodnutí.

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 17. 8. 2005, č. j. 59 Az 60/2004 - 45, v rámci něhož spojil žaloby proti oběma rozhodnutím ke společnému projednání a rozhodnutí, tato rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Soud se ztotožnil s tím, že problémy žalobců nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu; soud neshledal pochybení ani při rozhodování o neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Podle názoru soudu se však žalovaný při rozhodování o překážce vycestování podle § 91 odst. 1 písm. b) zákona o azylu dopustil vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, když uvedl, že ukončení pobytu není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Tento svůj závěr však žalovaný neodůvodnil a z obsahu rozhodnutí vyplývá, že v tomto směru věc neposuzoval. Žalovaný podle soudu pochybil, neboť sice nezpochybňoval důvěryhodnost výpovědí žalobců o tom, že byla v zemi původu zavražděna část jejich rodiny, nezabýval se však tím, zda v případě návratu do země původu není ohrožen život žalobců. Žalovaný se podle soudu nevypořádal s listinným důkazem, jímž byla zpráva společnosti Člověk v tísni ze dne 17. 10. 2003 a kterou zhodnotil jen jako *„zevšeobecněné zhodnocení situace v Afghánistánu s přihlédnutím k problémům samotného účastníka řízení“*. To však z obsahu listiny podle soudu nelze dovodit, neboť z ní vyplývá, že v případě návratu do země původu je ohrožen život žalobce ad a) a pravděpodobně i jeho rodiny. Žalovaný se nezabýval tím, zda v případě návratu žalobců do země původu nejsou ohroženy jejich životy, byť z důvodů azylově nerozhodných a nezhodnotil dostatečně skutečnost, že společnost Člověk v tísni, jež zná velice dobře prostředí země původu žalobce, považuje za pravděpodobné, že v případě návratu budou žalobci možná zavražděni. Tím, že se žalovaný nezabýval skutečností, zda by v případě návratu žalobců do země původu nedošlo k ohrožení životů, byly by porušeny mezinárodní závazky České republiky deklarující právo na život. Proto soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž žalovanému uložil vypořádat se s obsahem listinného důkazu – zprávy společnosti Člověk v tísni –, z níž vyplývá, že život žalobců je v případě návratu do země původu ohrožen. Soud připomněl, že rozhodnutí žalovaného musí být v souladu s mezinárodními závazky České republiky. Pokud jde o listinu předloženou soudu a obsahující zprávu novinářky P. P. ze dne 2. 6. 2005, soud důkaz touto listinou neprovedl, neboť v souzené věci rušil napadené rozhodnutí bez jednání; žalobcům však dal na zvážení předložení této listiny ve správním řízení, v rámci něhož by se s ní musel správní orgán vypořádat. Ze všech těchto důvodů soud napadená rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zakládající nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatel namítl nepřezkoumatelnost rozsudku soudu pro nedostatek důvodů. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že by se při rozhodování nedostatečně zabýval tím, zda je v případě návratu do země původu ohrožen život žalobců. Při rozhodování použil relevantní informace, jež citoval ve svém rozhodnutí a dospěl k závěru, že není naplněna žádná z taxativně vymezených podmínek pro vyslovení existence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Zprávu společnosti Člověk v tísni, o jejíž údajně nesprávné zhodnocení soud opřel kasační stížností napadené rozhodnutí, žalovaný sice zohlednil, avšak dospěl k závěru, že obsažená tvrzení nelze aplikovat na případ žalobců a je přesvědčen o tom, že zpráva nemá spojitost s obavami žalobce ad a) z jednání bratranců. V uvedené zprávě není ani uvedeno, na základě jakých skutečností dospěli její autoři k závěru, že konkrétně žalobcům hrozí zavraždění; sice to vyplývá z principu krevní msty v zemi původu žalobců, to však není bez dalšího vztažitelné na případ účastníků. Soud kromě toho nevzal v potaz souvislosti, jimiž žalovaný podložil své rozhodnutí. Podle žalovaného je navíc řízení o udělení azylu provázeno zásadou aktivity žadatele o azyl; žalovaný si pak pro rozhodování opatřil dostatek podkladů, aby mohl o věci rozhodnout. Žalobci doložili

do spisu množství materiálů, které se však týkají pouze obecné situace v zemi původu a nemají souvislost s jejich případem. Žalovaný je přesvědčen, že se dostatečně zabýval možným ohrožením žalobců v případě návratu do země původu, nenalezl však žádnou skutečnost svědčící o ohrožení jejich životů. Proto neshledal rozpor s mezinárodními závazky ve smyslu § 91 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Podle stěžovatele je jeho rozhodnutí dostatečně konkrétní a podložené a zabývá se všemi okolnostmi případu žalobců. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 17. 8. 2005, č. j. 59 Az 60/2004 - 45, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobci se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnili s rozsudkem krajského soudu a odmítli názory stěžovatele v kasační stížnosti. Zpráva společnosti Člověk v tísni je podle žalobců zpracována kvalitně a po obsahové stránce je zcela věrohodná. Nejedená se o pouhý subjektivní názor, nýbrž o důkaz, který předkládá představitel organizace, která v zemi původu žalobců působí. Námitka stěžovatele, že není zřejmé, jak autoři zprávy dospěli k závěrům uvedeným ve zprávě, je podle žalovaného irelevantní, neboť žalovanému je z jeho činnosti známo, jakým způsobem si společnost Člověk v tísni obstarává informace obsažené ve svých vyjádřeních o zemích původu. Navíc sám stěžovatel takové zprávy při své rozhodovací činnosti užívá jako podklad pro rozhodnutí. Je známo, že společnost Člověk v tísni má důvěrnou znalost poměrů v Afghánistánu a proto i zpráva jí vypracovaná má vysokou vypovídací hodnotu. Žalobci navrhli zamítnutí kasační stížnosti. Dne 20. 6. 2006 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno vyjádření novinářky P. P. ze dne 19. 5. 2006, jež soudu zaslali žalobci.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Důvod podané kasační stížnosti je podle stěžovatele uveden v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jde tedy o tvrzenou nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že se řádně vypořádal se všemi důvody zakládajícími překážku vycestování podle § 91 zákona o azylu. S tímto tvrzením se však Nejvyšší správní soud neztotožnil a ve shodě s názorem Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci je přesvědčen, že se žalovaný ve svých rozhodnutích nevypořádal s potenciálním rozporem návratu žalobců do země původu s mezinárodními závazky. Takovou úvahu měl však žalovaný provést tím spíše za situace, kdy žalobci v řízení o udělení azylu ventilovali obavy o život v případě návratu do země původu a předložili listiny na podporu těchto svých tvrzení. Krajský soud se správně ztotožnil se žalovaným v tom, že důvody žalobců nebylo možné podřadit pod důvody pro udělení azylu. Žalovaný se však měl při rozhodování o překážce vycestování řádně zabývat obavami žalobců z možného zabití v případě návratu do země původu, neboť pro posuzování existence překážky vycestování je třeba zohlednit jiná kritéria než při rozhodování o udělení azylu. Skutečnosti, jež nejsou podřaditelné pod taxativně vymezené důvody pro udělení azylu, mohou být v některých případech důvodem pro vyslovení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se krajský soud dostatečně vypořádal s tím, z jakých důvodů považuje rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné a správně žalovanému uložil, aby se v dalším řízení řádně vypořádal s tím, zda návrat žalobců do země původu není v rozporu s mezinárodními závazky České

republiky. S touto skutečností se přitom žalovaný ve zrušených rozhodnutích vypořádal jedinou větou, z níž nejsou patrné důvody, na jejichž základě k uvedenému závěru dospěl a jež je i v logickém rozporu k ostatním částem odůvodnění, v nichž se připouští možnost ohrožení života žalobců. Podle názoru Nejvyššího správního soudu tedy krajský soud dostatečně odůvodnil, s jakými skutečnostmi se žalovaný ve svých rozhodnutích nevypořádal a v čem tedy spatřuje nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Nebylo tedy možné dospět k závěru, že rozhodnutí soudu prvního stupně je nepřezkoumatelné, jak tvrdil v kasační stížnosti žalovaný. Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy není dán.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Pokud jde o listinu předloženou v řízení o kasační stížnosti obsahující zprávu novinářky Petry Procházkové na podporu tvrzení žalobců, soud důkaz touto listinou neprováděl, neboť takový postup neshledal v souzené věci s ohledem na zrušení rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost za potřebný. Kromě toho je zapotřebí poukázat na § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ke skutečnostem uplatněným po vydání kasační stížností napadeného rozhodnutí Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalovanému náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalobcům v souvislosti s řízením o kasační stížností žalovaného prokazatelně žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu